

POSTANOWIENIE

Dnia 26 listopada 2019 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Marek Pietruszyński

Protokolant Edyta Demiańczuk - Komoń

w sprawie mjr J.K. podejrzanego o popełnienie przestępstw określonych w art. 231§2 k.k. w zb. z art. 265§1 k.k. i w zw. z art. 12 k.k. i innych, po rozpoznaniu na posiedzeniu w Izbie Karnej w dniu 26 listopada 2019 r., zażalenia obrońcy podejrzanego na postanowienie Wojskowego Sądu Okręgowego w W. z dnia 15 listopada 2019 r., sygn. akt: Kp (Ar) (...) o zastosowaniu wobec podejrzanego mjr J.K. tymczasowego aresztowania,

p o s t a n o w i ł:

zażalenia nie uwzględnić, zaskarżone postanowienie utrzymać w mocy.

UZASADNIENIE

Mjr. J.K. s. J. podejrzany jest o to, że:

- 1) w okresie od co najmniej 24 października 2019 r. do 6 listopada 2019 r. w W., działając w krótkich odstępach czasu, z góry powziętym zamiarem osiągnięcia korzyści w postaci uzyskania spółce J., jako funkcjonariusz publiczny – żołnierz Służby [...], podczas i w związku z wykonywaniem obowiązków służbowych przekroczył swoje uprawnienia w ten sposób, iż wykorzystał wbrew przepisom ustawy informacje niejawne o klauzuli „Tajne” i „Ściśle Tajne” uzyskane w związku z czynnościami służbowymi wykonywanymi w oparciu o decyzję nr (...) Dyrektora Biura III Służby [...] z dnia 16 stycznia 2019 r. oraz decyzję nr (...) w ten sposób, że informacji tych użył w celu wykazania swojej przydatności jako kandydata do zatrudnienia w spółce J., a także ujawnił te informacje w rozmowach

telefonicznych oraz korespondencji SMS i mailowej ustalonym osobom nieuprawnionym, czym działał na szkodę interesu publicznego, tj. o popełnienie czynu określonego w art. 231§2 k.k. w zb. z art. 265§1 k.k. w zw. z art. 12 §1 k.k.,

- 2) od nieustalonego dnia do 6 listopada w W. i innych miejscach, będąc funkcjonariuszem publicznym – żołnierzem Służby [...], nie dopełnił swoich obowiązków służbowych oraz przekroczył swoje uprawnienia, w ten sposób, że z naruszeniem obowiązków wynikających z art. 8 ustawy z dnia 5 sierpnia 2010 r. o ochronie informacji niejawnych, §9 i 10 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 grudnia 2011 r. w sprawie organizacji i funkcjonowania kancelarii tajnych oraz sposobu i trybu przetwarzania informacji niejawnych, a także zarządzenia nr [...] Szefa Służby [...] z dnia 13 maja 2011 r. w sprawie szczególnego sposobu organizacji i funkcjonowania kancelarii tajnych oraz komórek organizacyjnych innych niż kancelaria tajna odpowiedzialnych za przetwarzanie informacji niejawnych oraz doboru i stosowania środków bezpieczeństwa fizycznego w Służbie [...], wytwarzał i przetwarzał na nieustalonym urządzeniu oraz przechowywał na ustalonym prywatnym niezarejestrowanym nośniku danych, nieprzeznaczonym do przechowywania informacji niejawnych, materiał w postaci zapisu cyfrowego nagrania dźwiękowego, zawierające informacje niejawne podlegające ochronie odpowiadającej klauzuli „Tajne”, w tym informacje, których ewentualne ujawnienie osobom nieuprawnionym utrudniłoby wykonywanie czynności operacyjno- rozpoznawczych prowadzonych w celu zapewnienia bezpieczeństwa państwa, przyniosłoby stratę znacznych rozmiarów w interesach ekonomicznych RP, mogłoby doprowadzić do identyfikacji żołnierzy S[...] odpowiedzialnych za realizację zadań kontrwywiadu, którzy wykonują czynności operacyjno- rozpoznawcze i identyfikacji osób udzielających im pomocy w tym zakresie, zarazem wykorzystał wbrew przepisom ustawy informacje niejawne o klauzuli „Tajne” w ten sposób, że utrwalony przebieg czynności służbowej w postaci jej nagrania przechowywał z zamiarem

- przekazania jej innej osobie, ukrywając dokument w postaci wskazanych nagrań dźwiękowych, którymi nie miał prawa wyłącznie rozporządzać, czym działał na szkodę interesu publicznego, tj. popełnienia czynu określonego w art. 231§1 k.k. w zb. z art. 265§1 k.k. w zb. z art. 276 k.k.,
- 3) od nieustalonego czasu do dnia 6 listopada 2019 r. w sejfie znajdującym się w lokalu mieszkalnym podejrzanego posiadał 30 sztuk amunicji do broni palnej w postaci (9x18 mm, 7,62x39, 5,45x39, 7,62x51 mm) bez wymaganego przepisami prawa zezwolenia, tj. popełnienia czynu określonego w art. 263§2 k.k.

W dniu 8 listopada 2019 r. do Wojskowego Sądu Okręgowego w [...]. wpłynął wniosek prokuratora o zastosowanie wobec podejrzanego, na podstawie art. 250§2 k.p.k. oraz art. 249§1 k.p.k., art. 258§1 pkt 1 i 2 k.p.k. i art. 263§1 k.p.k., tymczasowego aresztowania na okres 3 miesięcy.

Wojskowy Sąd Okręgowy w [...] postanowieniem z dnia 8 października 2019 r., sygn. akt Kp (Ar) (...) wniosku nie uwzględnił.

Zażalenie na to postanowienie wniósł prokurator, zarzucając mu błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za jego podstawę, polegający na niezasadnym przyjęciu, że w sprawie nie zachodzą szczególne przesłanki do zastosowania środka zapobiegawczego – tymczasowego aresztowania, a to: uzasadniona obawa bezprawnego utrudniania postępowania karnego, uzasadniona obawy ucieczki lub ukrycia się podejrzanego, jak również na niezasadnym, dowolnym przyjęciu, iż w przypadku uznania jego winy, nie grozi mu surowa kara pozbawienia wolności w rozumieniu art. 258§2 k.p.k., podczas gdy analiza zebranego i wskazanego we wniosku materiału dowodowego oraz okoliczności sprawy prowadzą do wniosków całkowicie przeciwnych, a mianowicie takich, że zachodzi uzasadniona obawa bezprawnego utrudniania postępowania karnego oraz obawa ucieczki, ukrywania się podejrzanego, a nadto zastosowanie tego środka uzasadnione jest faktem, iż podejrzanemu grozi surowa kara, której górna granica wynosi 10 lat pozbawienia wolności i w oparciu o dokonaną już na tym etapie

postępowania ocenę materiału dowodowego, można zasadnie prognozować, że w przypadku uznania podejrzanego za winnego popełnienia zarzuconych mu przestępstw, zostanie wymierzona mu surowa kara pozbawienia wolności.

W konkluzji skarżący wniósł o zmianę zaskarżonego postanowienia przez zastosowanie wobec podejrzanego tymczasowego aresztowania na okres 3 miesięcy.

Wojskowy Sąd Okręgowy w [...] postanowieniem z dnia 15 listopada 2019 r., sygn. akt Kp (Ar) (...) uwzględnił wniesione zażalenie i zmienił zaskarżone postanowienie w ten sposób, że zastosował wobec podejrzanego tymczasowe aresztowanie na okres 3 miesięcy.

Na to postanowienie zażalenie wniósł obrońca podejrzanego i zarzucił mu naruszenie:

- 1) art. 251§3 k.p.k. w związku z art. 257§1 k.p.k. przez zaniechanie obowiązku rozważenia, czy dla zabezpieczenia prawidłowego toku postępowania karnego konieczne jest stosowanie najsurowszego środka zapobiegawczego, czy nie jest wystarczające zastosowanie innego wolnościowego środka zapobiegawczego, przy jednoczesnym uwzględnieniu, że wcześniej Sąd nie zastosował tymczasowego aresztowania wobec podejrzanego,
- 2) art. 258§1 pkt 1 i 2 k.p.k. w zw. z art. 251§3 k.p.k. przez nieuzasadnione przyjęcie, bez wskazania okoliczności, na których oparte jest przekonanie, że podejrzanym mógłby w sposób niedozwolony wpływać na toczące się postępowanie, podejmując próby matactwa, podczas gdy aktualna sytuacja procesowa podejrzanego, który złożył wyczerpujące wyjaśnienia, odpowiadał na pytania prokuratora i Sądu oraz wyraził gotowość współpracy z organami ścigania - takiemu założeniu przeczy,
- 3) art. 258§2 k.p.k. przez nieuzasadnione przyjęcie, że przesłanka szczególna stosowania tymczasowego aresztowania stanowi samodzielną przesłankę jego zastosowania, podczas gdy w świetle obowiązujących przepisów (jak również interpretacji Sądu

Najwyższego wyrażonej w uchwale z dnia 19 stycznia 2012 r. I KZP 18/11) do zastosowania tego środka zapobiegawczego nie wystarczy samo odwołanie się do górnej granicy zagrożenia karą, tym bardziej, iż kwalifikacja czynu może ulec zmianie.

W konkluzji skarżący wniósł o zmianę zaskarżonego postanowienia przez uchylenie tymczasowego aresztowania z jednoczesnym zastosowaniem wobec podejrzanego wolnościowego środka zapobiegawczego w postaci poręczenia majątkowego w kwocie 20 000 zł.

Prokurator obecny na posiedzeniu Sądu Najwyższego wniósł o nieuwzględnienie zażalenia i utrzymanie zaskarżonego postanowienia w mocy.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Zażalenie nie jest zasadne.

W treści art. 258§2 k.p.k. wskazane zostały dwie przesłanki szczególne stosowania tymczasowego aresztowania z uwagi na surową karę grożącą oskarżonemu (podejrzanemu). Po myśli tego przepisu, jeżeli oskarżonemu zarzuca się popełnienie zbrodni lub występku zagrożonego karą pozbawienia wolności, której górna granica wynosi co najmniej 8 lat, albo gdy sąd pierwszej instancji skazał go na karę nie niższą niż 3 lata, potrzeba zastosowania tymczasowego aresztowania w celu zabezpieczenia prawidłowego toku postępowania może być uzasadniona grożącą oskarżonemu surową karą. W świetle powyższego nie jest zatem wystarczające odwołanie się do górnej granicy ustawowego zagrożenia karą przewidzianego w przepisie części szczególnej Kodeksu karnego i to trafnie podniósł w zażaleniu skarżący, a wymagane jest ustalenie na podstawie okoliczności konkretnej sprawy i uprawdopodobnienia w stopniu, o którym mowa w art. 249 k.p.k., że oskarżonemu w konkretnej sprawie rzeczywiście grozi surowa kara.

Tak sformułowany art. 258§2 k.p.k. wprowadza szczególne domniemanie istnienia obawy, że oskarżony, z uwagi na grożącą mu, w konkretnej sprawie, surową karę, będzie bezprawnie utrudniał postępowania, co może stanowić, samodzielnie przesłankę szczególną stosowania tymczasowego aresztowania. Oczywiście jest również, że przepis art. 258§2 k.p.k. może stanowić szczególną podstawę stosowania tymczasowego aresztowania, tylko w wypadku spełnienia ogólnych przesłanek stosowania środków zapobiegawczych określonych w art. 249§1 k.p.k., a także przesłanki wskazanej w art. 257§1 k.p.k., stanowiącej o subsydiarnym charakterze izolacyjnego środka zapobiegawczego (por. uchwała 7 sędziów Sądu Najwyższego dnia 19 stycznia 2012 r. KZP 18/11).

Przyznanie racji skarżącemu w zakresie wyводу prawnego zawartego w pkt 3 zażalenia, nie oznaczało jednak uwzględnienia zażalenia w całości. Analizując zażalenie w kontekście wskazanych na wstępie rozważań prawnych wskazać należało, że Sąd pierwszej instancji, wbrew twierdzeniom skarżącego kwestionującego, z powodów prawnych, możliwość zarzucenia podejrzanemu popełnienia czynów wskazanych w postanowieniu o przedstawieniu zarzutów, trafnie wykazał istnienie w tej sprawie ogólnej przesłanki stosowania wobec podejrzanego tymczasowego aresztowania, a więc iż zebrane w sprawie dowody, w szczególności te o charakterze rzeczowym, mimo nieprzyznania się podejrzanego do popełnienia przynajmniej dwóch z zarzuconych mu czynów, wskazują na duże prawdopodobieństwo popełnienia przez niego wszystkich zarzuconych mu czynów, nawet przy uwzględnieniu - w zakresie drugiego z zarzuconych czynów - rysującej się, jak się wydaje, konieczności ostatecznego ustalenia poziomu ochrony informacji zawartych na nośniku danych znalezionym przy podejrzanym. Wskazać również należało, że aktualnie podejrzanemu zarzucono popełnienie trzech przestępstw, w tym dwóch o poważnym charakterze, przy czym stopień społecznej szkodliwości pierwszego z zarzuconych czynów zwiększa motywacja

działania podejrzanego odzwierciedlona w opisie zarzucanego czynu. Wskazane okoliczności sprawy, uprawdopodobniają przewidywanie, że podejrzanemu, w sytuacji skonkretyzowania się jego odpowiedzialności karnej, może grozić surowa kara. Rację należało przyznać Sądowi pierwszej instancji, że postępowanie przygotowawcze toczące się w tej sprawie znajduje się w początkowej fazie i nie zostały przeprowadzone istotne dla tego postępowania dowody zwłaszcza te o charakterze osobowym, jak też rzeczowym, związane z przewidywanym kierunkiem koniecznych do podjęcia przez prokuratora czynności procesowych, co czyni uzasadnionym stwierdzenie Sądu pierwszej instancji o istnieniu obawy utrudniania przez podejrzanego śledztwa w celu ukrycia rzeczywistego rozmiaru przestępczych działań, a to możliwości wpływania na depozycje określonych nieprzesłuchanych świadków, zwłaszcza, iż twierdzenie zawarte w zażaleniu o gotowości pełnej współpracy podejrzanego z organami ścigania pozostaje na razie w sferze deklaratoryjnej.

W kontekście powyższych wywodów nie jest też zasadny zarzut zażalenia, wskazujący na upływ czasu pomiędzy odmową zastosowania wobec podejrzanego tymczasowego aresztowania a jego zastosowaniem, który był, zdaniem skarżącego, wystarczający dla podjęcia przez podejrzanego niedozwolonych działań. Argumentacja taka mogłaby być uznana za zasadną, w sytuacji wystąpienia z wnioskiem o zastosowanie wobec podejrzanego tymczasowego aresztowania, po dłuższym okresie prowadzenia postępowania przygotowawczego, w toku którego zgromadzono istotne dla sprawy dowody, bez stosowania wobec podejrzanego środka o charakterze izolacyjnym.

Wbrew również twierdzeniom skarżącego Sąd pierwszej instancji zasadnie wykazał, że zastosowanie wobec podejrzanego środków o charakterze wolnościowym nie spełniałoby w niezbędnym zakresie funkcji prewencyjnej.

Z tych względów postanowiono jak na wstępie.

as